

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7Cdo/223/2019  
Identifikačné číslo spisu: 5110230924  
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5110230924.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. P., bývajúcej v I., Z. Sv. P. B. XXX/X, zastúpenej JUDr. Ladislavom Potockým, advokátom so sídlom v Žiline, Mydlárska 19, proti žalovaným 1/ L. L., bývajúcemu v I., t. č. Z. Sv. P. B. XXX/X a 2/ F. L., bývajúcej v I., t. č. Z. Sv. P. B. XXX/X, oboch zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Chlapíkom, Advokátska kancelária JUDr. Chlapík s.r.o. so sídlom v Žiline, Sládkovičova 167/13, o vypratanie nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13C/232/2010, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2018 sp. zn. 10Co/283/2017, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. marca 2017 č. k. 13C/232/2010-287 zamietol vo výroku I. návrh na prerušenie konania do skončenia konania vedeného na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18C/221/2014, vo výroku II. žalovaným uložil povinnosť vypratať bližšie označené nehnuteľnosti a odovzdať ich žalobkyni a vo výroku III. priznal žalobkyni proti žalovaným náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Vykonaným dokazovaním zistil, že syn žalobkyne X. Q. uzavrel 21. decembra 2004 s G. G. a K. V. zmluvu o pôžičke, na základe ktorej požičali mu každý z nich sumu 284.000,- Sk a X. Q. ako dlžník sa zaviazal im peniaze vrátiť dňa 21. januára 2005. Zároveň bola na zabezpečenie pohľadávky veriteľov uzavretá zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (vypratania ktorých sa domáha v aktuálnej veci žalobkyňa) a formou notárskej zápisnice bolo urobené aj vyhlásenie povinnej osoby o súhlase s exekúciou, a to vypratáním nehnuteľnosti. X. Q. chcel požičanú sumu vrátiť svojim veriteľom v dohodnutom termíne formou hypotekárneho úveru (o čom jeho veritelia boli uzrozmnení), avšak banka mu odmietla poskytnúť úver, pretože neakceptovala krytie úveru nehnuteľnosťami dočasne prevedenými na iného vlastníka. X. Q. požičané finančné prostriedky chcel po uplynutí lehoty vrátiť,

veritelia prijatie odmietali, napokon sumu pôžičky vo výške 569.000 ,-Sk na jeho žiadosť ako zložiteľa prijal súd do súdnej úschovy pre príjemcov.

1.2. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že K. V. a G. G. odpredali sporné nehnuteľnosti dňa 30. septembra 2005 T. X. a táto predala kúpnu zmluvou uzavretou dňa 19. marca 2007 nehnuteľnosti žalovaným. Prvostupňový súd rozsudkom č.k. 17C/98/2005-349 zo 14. januára 2009 určil neplatnosť zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti uzavretej dňa 21. decembra 2004 a zároveň určil neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej dňa 30. septembra 2005 medzi K. V., G. G. a T. X. a určil neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej dňa 19. marca 2007 medzi T. X. a žalovanými, a určil za vlastníka sporných nehnuteľností (o vypratanie ktorých žalobkyňa žiada v aktuálnom konaní) X. Q., syna žalobkyne. Predmetný rozsudok prvostupňového súdu potvrdil Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 7Co/183/2009 z 20. januára 2010. Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozsudkom z 30. júla 2012 sp. zn. 5Cdo/208/2010 zamietol. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom zo 7. februára 2013 sp. zn. II. ÚS 433/2012 rozsudok odvolacieho súdu v Žiline zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Ústavný súd nerozporoval závery súdov ohľadom neplatnosti zmlúv, vytkol jedine, že sa odvolací súd nezaoberal dobromyseľnosťou, čo je nevyhnutné skúmať. Odvolací súd v novom rozhodnutí rozsudok prvostupňového súdu zmenil a žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu X. Q., ktorý už vlastníkom predmetných nehnuteľností nebol, pretože darovacou zmluvou z 28. júla 2010 previedol vlastnícke právo k predmetu sporu na svoju matku T. P. - žalobkyňu. Vzhľadom na uvedený priebeh prvostupňový súd posudzoval v aktuálnom konaní otázku platnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva ako otázku prejudiciálnu.

1.3. Pri vyriešení prejudiciálnej otázky platnosti tejto zmluvy postupoval súd podľa § 553 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku 31.12.2007 (ďalej len „OZ“). Podľa názoru prvostupňového súdu takáto zmluva svojim obsahom a účelom odporuje zákonu a je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ. Ďalšou skutočnosťou spôsobujúcou neplatnosť posudzovanej zmluvy zo dňa 21. decembra 2004 je rozpor s dobrými mravmi, keď pri zabezpečovacom prevode práva dohoda o prevedení veci do vlastníctva veriteľov vrátane zložky ius disponendi (teda právo nakladať s vecou) je aj fakt, že hodnota predmetu zabezpečovania (t.j. hodnota nehnuteľností 1.864.000 Sk) je v hrubom nepomere k zabezpečovanej pohľadávke ako hlavného záväzku, keďže veritelia poskytli dlžníkovi (synovi žalobkyne) peňažné prostriedky titulom pôžičky vo výške 569.000 Sk. Zmluva neobsahovala ani vzájomné dojednanie o tom, ako sa zmluvné strany vporiadajú v prípade, že dlžník nespĺni svoj záväzok uspokojiť zabezpečenú pohľadávku (ako sa uspokojí pohľadávka a ako sa naloží s prípadným rozdielom) a preto zmluva je neplatná aj v dôsledku neurčitosti. Bolo nepochybné, že veritelia nehnuteľnosti (predmet zabezpečovania) previedli kúpnu zmluvou na inú osobu za kúpnu cenu 1.500.000 Sk, túto sumu si ponechali ako zisk, ich výkon práva s predmetom zabezpečovacieho prevodu sa dostal do rozporu s dobrými mravmi. Súd dodal, že X. Q., dlžník predmet svojho záväzku (pôžičku v sume 569.000 Sk) splnil, uložil do úschovy súdu, zanikol tak zabezpečovací prevod práva, ktorého existencia bola závislá od hlavného záväzku. Z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi aj všetky ďalšie scudzovacie zmluvy.

1.4. V ďalšej časti právneho hodnotenia prvostupňový súd s poukazom na pokyny ústavného súdu vyslovené v náleze z 7.2.2013 sp. zn. II. ÚS 433/2012 sa zaoberal otázkou dobromyseľnosti (dobrej viery) žalovaných pri uzatváraní kúpnej zmluvy, na základe ktorej mali nadobudnúť ako kupujúci vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam od osoby, ktorú považovali za vlastníčku sporných nehnuteľností. V súdnej veci žalovaní preukázateľne nadobudli vlastnícke právo k predmetu sporu na základe neplatnej kúpnej zmluvy od A. X., ktorá ako ich právna predchodkyňa riadnu vlastníckou sporných nehnuteľností nebola, pretože vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudla od nevlastníkov. Žalovaným mohlo vzniknúť len právo oprávnenej držby, pričom ani súčasná súdna prax nezastáva názor, že by dobromyseľnosť ako podmienka úkonu znamenala priznanie ochrany vlastníckeho práva, alebo dokonca nadobudnutie vlastníckeho práva spôsobom vymenovaným v § 132 ods.1 OZ.

1.5. Vykonaným dokazovaním súd mal nesporne preukázať, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bližšie označených nehnuteľností, svedčí jej zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre okres I., obec I., k.ú. B., tak je aj aktívne vecne legitimovanou účastníčkou v spore. Žalovaní sporné nehnuteľnosti užívajú bez právom aprobovaného dôvodu, tým neoprávnene zasahujú do

vlastníckeho práva žalobkyne, ktorá sa dovoľáva ochrany podľa § 126 ods.1 OZ oprávnene. Vzhľadom na konštatované, súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a uložil žalovaným povinnosť vypratať sporné nehnuteľnosti (vo výroku rozsudku vyšpecifikované) a odovzdať ich v určenej lehote žalobkyňi.

1.6. Je pravdou, že otázka vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam sa rieši aj v konaní vedenom na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18C/221/2014. Uznesením č. k. 13C/232/2010-199 zo 7. apríla 2015 prvostupňový súd prerušil v aktuálnej veci konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18C/221/2014. Uvedené uznesenie zrušil odvolací súd uznesením sp. zn. 9Co/395/2015 z 27. augusta 2015 a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Vyslovil názor, že prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určovacej žalobe podanej žalovanými nie je najvhodnejším opatrením súdu, naopak, je najzdĺhavejším opatrením v postupe súdu pri vedení konania. Vzhľadom na uvedený záver odvolacieho súdu, okresný súd opakovaný návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania v právnej veci vedenej na prvostupňovom súde sp. zn. 18C/221/2014 zamietol, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania rozhodol spolu s rozhodnutím vo veci samej (§ 162 ods.3 CSP).

2. Odvolací súd na odvolanie žalovaných rozsudkom z 28. marca 2018 sp. zn. 10Co/283/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. K odvolacej námietke o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne odvolací súd uviedol, že niet pochyb o tom, že žalobkyňa v aktuálnom spore je nositeľkou aktívnej vecnej legitímácie a žalovaní 1/, 2/ sú nositeľmi pasívnej vecnej legitímácie. Uvedenú otázku okresný súd v dôvodoch rozhodnutia uspokojivo vyargumentoval a zodpovedal, s jeho závermi sa odvolací súd stotožnil. Žalobkyňi svedčí zápis vlastníckeho práva na liste vlastníctva k predmetu sporu titulom darovacej zmluvy uzatvorenej s P. Q.. Vlastnícke právo svedčilo P. Q. v dobe uzatvorenia darovacej zmluvy so žalobkyňou, keďže svoje vlastnícke právo k predmetu sporu P. Q. nikdy trvalo nestratil, pôžičku svojim veriteľom vrátil, dlh splnil, zánikom hlavného záväzku zanikol dôvod zabezpečenia záväzku a obnovilo sa právne aj jeho vlastnícke právo k predmetu sporu, pritom sa tak stalo ešte v období pred uzavretím darovacej zmluvy. Záver súdu o absolútnej neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva a následných scudzovacích zmlúv má oporu nielen vo vykonanom dokazovaní, ale aj v právnom hodnotení veci prvostupňovým súdom.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym názorom okresného súdu, že zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva mala v zmysle právneho stavu v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy 21. decembra 2004 slúžiť len na zabezpečenie záväzku, mala len zabezpečovaciu funkciu dočasného charakteru (t.j. až do splnenia dlhu), nemohla sa stať právnym titulom pre trvalý prechod vlastníckeho práva a nemohla splňať uhradzovaciu funkciu. Odvolací súd dodal, že nevýhoda z dočasnej straty prevedeného práva pôsobí na dlžníka, aby splnením záväzku opäť získal predchádzajúce právne postavenie. Pri splnení zabezpečeného záväzku veriteľ je povinný opäť dlžníkovi umožniť výkon práva v rozsahu jeho prevodu a vydať dlžníkovi všetko, čo z prevedeného práva získal. Právna podstata zabezpečovacieho prevodu práva neumožňuje veriteľovi, aby predmet prevodu previedol na iného nadobúdateľa. Právo prevedené zabezpečovacím prevodom má totiž povahu práva prevedeného s rozväzovacou podmienkou, že záväzok sa splní. Navyše aj v článku 3 uvádzanej zmluvy bol účel zmluvy jednoznačne zadefinovaný, týmto účelom podľa dojednania zmluvných strán bolo zabezpečenie vrátenia pôžičky. Zmluva tak nemohla slúžiť na definitívny prevod vlastníckeho práva a pokiaľ sa tak stalo, odporovala zákonu, resp. zákon obchádzala, ide o zmluvu absolútne neplatnú.

2.3. Odvolací súd vyslovil presvedčenie, že odvolateľom je veľmi dobre známe, že otázka dobromyseľnosti nadobudnutia vlastníckeho práva nimi k predmetu sporu bola nielen predmetom prejudiciálneho prieskumu v aktuálnom konaní (v dôvodoch rozhodnutia sa k tejto otázke okresný súd vyjadruje správne) ale aj v konaní vedenom pred prvostupňovým súdom pod sp. zn. 18C/221/2010, v ktorom žalovaní - v pozícii žalobcov sa domáhali určenia vlastníckeho práva k predmetu sporu. Rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 18C/221/2010 - 575 z 9. septembra 2016 ich žaloba bola zamietnutá, z úradnej činnosti odvolací súd má vedomosť o tom, že zamietnutie žaloby bolo potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/391/2016 z 23. marca 2017. Ako vyplýva z odôvodnení týchto rozhodnutí, dobromyseľnosť žalovaných pri nadobúdaní vlastníckeho práva k predmetu sporu bola vylúčená.

2.4. V neposlednom rade uviedol, že X. Q. ku dňu uzatvorenia darovacej zmluvy so žalobkyňou svedčilo vlastnícke právo k predmetu sporu, žalobkyňa je vlastníčkou sporných nehnuteľností titulom darovacej zmluvy, preto sa oprávnené domáha vypratania nehnuteľností od žalovaných, ktorých vlastnícke právo bolo vylúčené aj v právoplatne skončenom konaní vedenom na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18C/221/2010.

2.5. Ako súvisiaci výrok potvrdil odvolací súd rozsudok aj vo výroku o zamietnutí procesného návrhu na prerušenie konania. Je nepochybné, že vo veci sp. zn. 18C/221/2010 prvostupňový súd rozsudok vydal dňa 9. septembra 2016, odvolací súd dňa 23. marca 2017. Navyše rozhodné vecné otázky mohol a aj vyriešil okresný súd v aktuálnej sporovej veci prejudiciálne správne.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“) žiadajúc, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie podali podľa § 421 ods. 1 CSP (bez bližšieho označenia písmena v odseku 1, pozn.), konštatujúc nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Po skutkovom opise priebehu súdneho sporu so žalobkyňou a polemike s vyslovenými právnymi závermi nižších súdov v podstatnom uviedli, že «napadnuté rozhodnutie odvolacieho ... súdu ... v kontexte s rozhodnutím súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a to ako v otázke výlučnosti zásady „nemo plus iuris“ pri prevode vlastníctva k veci tak i neplatnosti právnych úkonov vo vzťahu k otázke darovacej zmluvy, ktorá je predmetom sporu». Inak povedané žalovaní v spore princípov „nemo plus iuris“ a „bona fides“ v okolnostiach posudzovanej veci preferovali princíp dobromyseľnosti („bona fides“). Vo vzťahu k prelomeniu zásady „nemo plus iuris“ žalovaní poukázali na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 165/11, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011 a sp. zn. 4Cdo/274/2006, ako aj na rozsudok prvostupňového súdu sp. zn. 18C/11/2006 a sp. zn. 9C/223/2001. V neposlednom rade žalovaní navrhli odložiť vykonateľnosť rozhodnutia.

4. Žalobkyňa vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovaných uviedla, že ho podáva v súvislosti s odvolacím rozhodnutím sp. zn. 9Co/391/2016 (toto odvolacie rozhodnutie nie je totožné s odvolacím rozhodnutím v tejto veci - sp. zn. 10Co/283/2017, pozn.). Zmätočne v ňom poukázala tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/109/2019 (toto rozhodnutie sa očividne netýka vecí sporových strán v tomto konaní, pozn.).

5. Najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už

právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (napr. 7Cdo/139/2019).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Už na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité uviesť, že dovolatelia hoci boli zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom dovolanie podali podľa § 421 ods. 1 CSP bez toho, aby konkrétne označili, ktorý dovolací dôvod majú na mysli (pozri bod 11). Uvedené zistenie malo dopad predovšetkým voči námietkam žalovaných týkajúcich sa neplatnosti právnych úkonov vo vzťahu k otázke darovacej zmluvy (pozri bod 3 a 17).

16. Podľa obsahu podania (§ 124 ods. 1 CSP) najvyšší súd ustálil, že v prípade žalovanými namietanej a podľa ich názoru dovolacím súdom nesprávne právne posúdené otázky dobromyseľnosti nimi nadobudnutého vlastníctva spornej nehnuteľnosti v danej veci (bod 3) mali žalovaní na mysli dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nakoľko odvolací súd sa podľa ich názoru v tejto otázke odklonil od konkrétne uvedených rozhodnutí ústavného súdu (I. ÚS 549/2015), Ústavného súdu ČR (II. ÚS 465/11), najvyššieho súdu (6Cdo/71/2011, 4Cdo274/2006) i prvostupňového súdu (18C/11/2006, 9C/223/2001). Inak povedané žalovaní v spore princípov „nemo plus iuris" a „bona fides" v okolnostiach posudzovanej veci preferovali princíp dobromyseľnosti („bona fides").

16.1. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí ísť okrem iného o takú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 uvádzacia veta CSP, pozn.). Z obsahu citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá bola riešená dovolacím súdom, je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, v riešení tejto otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe odvolacieho súdu a odvolací súd na jej riešení založil

svoje rozhodnutie. O takýto prípad v okolnostiach posudzovanej veci nešlo, keďže o žalovanými v dovolaní nastolenej otázke bolo právoplatne a záväzne rozhodnuté už v konaní vedenom na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18C/221/2010. Rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie.

16.2. Vo svojom odôvodnení odvolací súd okrem iného uviedol, že žalovaným je veľmi dobre známe, že otázka dobromyseľnosti nadobudnutia vlastníckeho práva nimi k predmetu sporu bola nielen predmetom prejudiciálneho prieskumu v aktuálnom konaní, ale aj v konaní vedenom pred prvostupňovým súdom pod sp. zn. 18C/221/2010 (bod 2.3.), v ktorom žalovaní - v pozícii žalobcov sa domáhali určenia vlastníckeho práva k predmetu sporu. Žaloba v tomto konaní bola právoplatne zamietnutá rozsudkom prvostupňového súdu z 9. septembra 2016 č. k. 18C/221/2014-575 (resp. prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom, a to rozsudkom z 23. marca 2017 sp. zn. 9Co/391/2016), pričom z odôvodnení týchto rozhodnutí, dobromyseľnosť žalovaných pri nadobúdaní vlastníckeho práva k predmetu sporu bola vylúčená, keďže v konaní bolo preukázané, že žalobcovia (teraz žalovaní, pozn.) a T. X. vedeli o tom, že otázka platnosti zmlúv prechádzajúcich kúpnej zmluve a určenie vlastníctva pôvodného vlastníka nehnuteľností (X. Q.) je predmetom sporu vedeného na prvostupňovom súde pod sp. zn. 17C/98/2005.

16.3. Najvyšší súd k vyššie uvedenému dodáva, že dovolatelia podali proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu z 23. marca 2017 sp. zn. 9Co/391/2016 dovolanie (tiež) podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v podstate z rovnakého dôvodu ako v teraz prejednávanej veci, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením z 29. novembra 2018 sp. zn. 8Cdo/169/2017 tak, že ich dovolanie odmietol. V podstatnom najvyšší súd v uvedenej veci uviedol, že sa odvolací súd „neodklonil o d ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/71/2011“. Rovnako uviedol, že „[d]obrá viera ako psychický stav nemôže byť sama osebe predmetom dokazovania. Možno na ňu usudzovať len z okolností vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok a z ktorých možno vyvodiť, že sa nadobúdateľ dôvodne považuje za vlastníka veci. Skúmanie a posúdenie týchto okolností je otázkou skutkovou, a nie otázkou právnou, iba ktorá otázka, za splnenia ďalších predpokladov, môže byť relevantná z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p.“.

16.4. Možno preto uzavrieť, že žalovanými v dovolaní nastolená otázka súvisiaca s ich dobromyseľnosťou pri nadobúdaní vlastníckeho práva k predmetu sporu nebola krucálnou právnou otázkou od vyriešenia ktorej záviselo odvolacie rozhodnutie, keďže o nej už právoplatne, a teda aj záväzne bolo rozhodnuté vo veci sp. zn. 18C/221/2010 (prekážka *res iudicatae*). Z uvedených dôvodov dovolanie žalovaných nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

17. Pokiaľ žalovaní (bez ďalšieho) namietali nesprávne posúdenie neplatnosti právnych úkonov vo vzťahu k otázke darovacej zmluvy (bod 3 a 15), táto časť dovolania bola najvyšším súdom vecne nepreskúmateľná, keďže žalovaní neformulovali právnú otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a jednak neuviedli o ktorý dovolací dôvod sa v tomto prípade jedná, či § 421 ods. 1 písm. a) CSP alebo § 421 ods. 1 písm. b) CSP alebo § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

17.1. Sama polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v niektorom z ustanovení § 421 ods. 1 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

17.2. V danom prípade žalovaní podrobili kritike konanie a rozhodovanie nižších súdov, popisovali časový priebeh konania pred súdmi v spojitosti s tým kto mal byť resp. nemal byť považovaný za vlastníka, od ktorého uvádzaného skutkového stavu žalovaní odvíjali aj názor, že záznam v katastri nehnuteľnosti a darovacia zmluva boli neplatné. Ani pri posudzovaní podaného dovolania v tejto časti - z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) - nebolo možné zo strany dovolacieho súdu bezrozporne ustáliť, konkrétne ktorú právnú otázku (resp. otázky) inak riešil odvolací súd, resp. ktorú právnú otázku riešenú odvolacím súdom považovali žalovaní za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú, resp. ktorá právná otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ resp. písm. b/, resp. písm. c/ CSP). Takouto právnou otázkou nepochybne nemôže byť otázka vychádzajúca z hypotetického skutkového stavu nezisteného odvolacím súdom, na ktorom odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie.

17.3. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky (otázok) nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

17.4. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalovaných v tejto časti nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.